

ACHTER HET NIEUWS

VISSENKWEEK WINT AAN BELANG OP BRUSSELSE VISSERIJBEURS

25.000 visverkopers uit 140 landen verzamelen vandaag in Brussel voor European Seafood Exposition

Vlamingen spelen prominente rol in de hippe vijver van aquacultuur

Een viswerker in Indonesië. Door overbevissing en steeds strengere quota is de vangst van wilde vissoorten al jaren aan het stagneren.

■ (Tijd) - Tijlgarnalen uit Thailand, pangasius uit Vietnam of zalm uit Schotland. Steeds meer vis en schaaldieren die we in de viswinkel aantreffen, worden gekweekt. In die aquacultuur spelen Vlaamse bedrijven en onderzoekscentra een prominente rol. 'Wij beschikken hier niet over de ideale omstandigheden om op grote schaal aan viskweek te doen, maar we hebben wel de expertise en de producten in huis om die nieuwe industrie vooruit te helpen', zegt aquapionier Patrick Sorgeloos.

Geen hotelkamer is nog vrij in Brussel voor de European Seafood Exposition, de vissersbeurs die vanaf vandaag tot donderdag op de Heizel plaatsvindt. 25.000 vis-aankopers, verwerkers en industrieën uit 140 landen verdringen elkaar in de plekken van de Heizel om te weten wat nieuw en hot is in de visindustrie. 'Ik heb al mail van bezoekers gekregen die zeggen dat ze moesten uitwijken naar Antwerpen of Gent om te overnachten', zegt Patrick Sorgeloos.

Aquacultuur is de jongste jaren een van de hippe thema's op de expo. Dat is niet verwonderlijk. Volgens de FAO, de Vnedel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties, is de vangst van wilde vissoorten al jaren aan het stagneren. Door overbevissing en strengere quota zal dat allicht zo blijven, zegt de organisatie. In een

rapport van vorig jaar schatte de FAO dat in 2030 wereldwijd nog ongeveer 93 miljoen ton wilde vis bovengehaald zal worden, dezelfde hoeveelheid als dit jaar.

VRAAG EN AANBOD

Tijdelijk blijft de vraag naar vis elk jaar stijgen. In 2005 al elke inwoner van de planeet gemiddeld 16,6 kilo vis per jaar, een historisch record. Ook de volgende jaren blijft de visconsumptie stijgen, voorspelt de FAO. In 2015 zouden we 25 procent meer vis verbruiken dan vandaag. Die groeiende kloof tussen vraag en aanbod zal aquacultuur moeten dichten. Kweekrijen van Noorwegen tot Vietnam produceren nu al zo'n 60 miljoen ton vis en schaaldieren per jaar. 'De uitdaging is de productie nog verder op te drijven, maar dat op een duurzame manier te doen', zegt Patrick Sorgeloos.

Sorgeloos is een van de pioniers van de aquacultuur. De onderzoeker van de Gentse universiteit ontdekte dertig jaar geleden dat pekelkreeftjes (Artemia) uitstekende basisvoeding zijn voor de kweek van vis en schaaldieren. Vandaag is hij een veelgevraagd expert in Azië, het continent dat zo'n 90 procent van alle vis, schaaldieren en zeeuwit uit de aquacultuur levert.

Het onderzoekscentrum in Gent van Patrick Sorgeloos is lang niet het enige met expertise in aquacultuur. Want ook al heeft Vlaanderen - op een filipijns kweekrij in Moeskroen en een kaviaar-productie in Tamhout na - amper industriële viskweekrijen, toch blijken heel wat bedrijven en universitaire centra bezig met nuttig onderzoek. Vlaams minister van Economie, Wetenschap en Innovatie Patricia Geysens (Open VLD) hield gisteren zelfs een persconferentie om duidelijk te maken hoeveel kennis van aquacultuur in Vlaanderen verzameld is.

Zo werkt het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) aan risicoveredeling. Het UVO in Oostende, de afdeling visserij van het Vlaams ministerie van Land-

” Geert Depestele, aankoper Marine Harvest Pieters

Een jaar of acht geleden werd in Vietnam zo'n 200.000 ton pangasius gekweekt. Nu is dat volume gestegen tot 1,1 miljoen ton.

bouw, heeft dan weer ervaring met het kweken van zeezong in laboratoriumomstandigheden. Het instituut adviseert nu de West-Vlaamse zakenman Herman Maeyaert om een industriële kweekrij voor zeezong op te zetten.

En Moana, een bedrijf van de Vlaamse industrieel Flor Indigne, legt zich toe op genetisch gemonificeerde zwarte tijlgarnalen, een soort die erg veel gekweekt wordt in Vietnam, Thailand en India.

CONTRACTEN

De boom in aquacultuur heeft de Vlaamse onderzoekscentra vooral extra contracten en onderzoeksopdrachten opgeleverd. De jongste jaren worden Vlaamse onderzoekers ook in toenemende mate ingezet om zich over de uitwassen in de visserijkweek te buigen. De explosie van het aantal kweekprojecten brengt in sommige landen de waterkwaliteit, de voedselveerkracht en soms zelfs de gezondheid van de gekweekte vissen in het gedrang.

'Een jaar of acht geleden werd in Vietnam zo'n 200.000 ton pangasius gekweekt', zegt Geert Depestele, een aankoper van het Belgisch-Norse visbedrijf Marine

GENTSE HOOGLERAAR PIONIERT MET PEKELKREEFT

(Tijd) - Dat een Gentse hoogleraar medeorganisator is van overleg met Thaise en Vietnamese viskwekers, lijkt merkwaardig. Maar Patrick Sorgeloos is dan ook al dertig jaar een éminente grise in de aquacultuur. Hij deed in de jaren 70 onderzoek naar Artemia, een familie van pekelkreeftjes die in zoutmeren leven. Sorgeloos ontdekte dat de eieren van die pekelkreeftjes ideaal voedsel vormen voor kweekvissen. Gedroogde Artemia-eieren kunnen jaren bewaard worden. Zodra ze in zout water gelegd worden, komen de eieren weer tot leven. Na een dag zijn de eitjes uitgegroeid tot minikreeftjes van ongeveer 1 millimeter. Rond het onderzoek van Patrick Sorgeloos en zijn medewerkers werd in de jaren 70 een spinoffbedrijf opgezet. Dat werd begin jaren 80 verkocht aan Petrolina en belandde daarna bij het Vlaamse veevoeder- en dierengezondheidsbedrijf Inve. Inve is in handen van de familie Indigne en GIMV. Inve zette in 1992 een productiecentrum voor Artemia op in

nu productiecentra voor pekelkreeftjes in Europa. Azië en de Verenigde Staten.

1.500 TON EITJES

De productie van pekelkreeftjes heeft er mee voor gezorgd dat aquacultuur de voorbije jaren zo'n boom gekend heeft, zegt Patrick Sorgeloos. 'In de jaren 70 werden wereldwijd amper duizend kilo eitjes verkocht per jaar. Nu zitten we aan 1.500 ton per jaar'. Vooral in Azië doen de 'Vlaamse' kreeftjes het erg goed. Inve levert er eitjes aan kwekers in Vietnam, Thailand en China, drie landen die samen goed zijn voor zo'n 80 procent van de wereldproductie in aquacultuur. Voor Flor Indigne, de stichter van Inve, is de kweek van pekelkreeftjes niet het enige succes in de visserijsector. In 2000 richtte Inve Moana op, een dochterbedrijf dat zich toelegt op de veredeling van zwarte tijlgarnalen. Samen met het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) prebeert Moana de tijlgarnalen genetisch te modificeren om onder meer ziekten te vermijden.

JS

Harvest Pieters. 'Nu is dat volume gestegen tot 1,1 miljoen ton. Bovendien is de aquacultuur een jonge industrie, die nog volop in een leerfase zit. Daardoor ontstaan soms moeilijke situaties. Een paar jaar geleden was er het gebruik van antibiotica, nu gaat het meer om duurzaamheid, zoals het gebruik van zuiver water'.

PANGASIU

Marine Harvest Pieters, een fusiegroep waarvan ook het voorvorige Pieters Visbedrijf in Brugge deel uitmaakt, is een belangrijke aankoper van pangasius. Het is een goedkope en gemakkelijk te leveren vis, zegt Geert Depestele. 'Hij levert witte, graatloze filets. Die leveren we aan supermarkten of horecabezorgers. Of we verwerken ze zelf in bereidingen. Door het prijsvoordeel hebben we het consumptiepatroon zo zien verschuiven in het voordeel van pangasius'.

Omdat grote aankopers zoals Marine Harvest bezorgd zijn om de kwaliteit van de pangasius die ze uit Vietnam aankopen, zijn de Vietnamese producenten vragende partij om hun productie duurzamer te laten verlopen, zegt Patrick Sorgeloos. De Gentse

hoogleraar haalde gisteren vertegenwoordigers van de Vietnamese visserij naar Brussel voor overleg, samen met een groep van het Thaise ministerie van Visserij. Want zoals Europese inkopers bezorgd zijn om de duurzaamheid van de Vietnamese vis, zo stellen ze zich soms ook vragen over de omstandigheden waarin Thaise garnalen gekweekt worden.

PROFESSIONALISEREN

'Het gaat daarbij niet om gezondheidsrisico's', zegt Patrick Sorgeloos, 'maar om de maatregelen die nodig zijn om die kleine-scale industrie te professionaliseren. Er zijn nu ongeveer 50.000 Thaise boeren die samen ongeveer 100.000 ton garnalen kweken. Dat geeft een beeld van hoe kleinschalig de industrie er is. Europese producenten en de Europese Commissie stellen altijd maar hogere eisen aan de garnalenkwekers. Maar de Thaise producenten zijn er terecht bereid voor dat die eisen op een soort neokolonialisatie neerkomen. Door samen afspraken te maken, willen we dat vermijden'.

Jan SCHEIDTWEILER